

Rolnummers 818-819-820-821-822
Arrest nr. 3/96 van 9 januari 1996

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vragen over artikel 25, § 2, van de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de krijgsmacht en artikel 61 van de wet van 21 december 1990 houdende statuut van de kandidaat-militairen van het actief kader, gesteld door de Raad van State.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en L. De Grève, en de rechters L.P. Suetens, H. Boel, L. François, G. De Baets en R. Henneuse, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter M. Melchior,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vragen*

Bij ieder van de arresten nrs. 51.185, 51.192, 51.191, 51.193 en 51.184 van 18 januari 1995 respectievelijk in zake F. Derniest, D. Bourdouxhe, D. Geerts, C. Iserentant en C. Charlot tegen de Belgische Staat, heeft de Raad van State de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schenden artikel 25, § 2, van de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de krijgsmacht en artikel 61 van de wet van 21 december 1990 houdende statuut van de kandidaat-militairen van het actief kader de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat zij tot gevolg hebben dat de officieren en de onderofficieren van het tijdelijk kader die zijn opgenomen in het beroepskader niet in de onmiddellijk hogere graad kunnen worden benoemd dan één jaar na de beroepsmilitairen met dezelfde graad en dezelfde anciënniteit in die graad ? »

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschied*

Bij de Raad van State werden vijf beroepen aanhangig gemaakt door F. Derniest, D. Bourdouxhe, D. Geerts, C. Iserentant en C. Charlot tegen het koninklijk besluit waarbij ieder van hen werd opgenomen in het kader van beroepsofficieren; dat besluit wordt betwist in zoverre het met toepassing van artikel 25, § 2, van de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de krijgsmacht de anciënniteit van elk van de verzoekers in het kader, naargelang van het geval, van onderluitenant of vaandrig-ter-zee tweede klasse vaststelt op een datum één jaar later dan de datum waarop ieder van hen met die graad in het tijdelijk kader was opgenomen.

Aangezien één van de door de verzoekers aangevoerde middelen is afgeleid uit de schending, door de voormelde bepaling, van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, stelt de Raad van State hieromtrent aan het Hof vijf prejudiciële vragen in de hiervoor weergegeven bewoordingen, die telkens identiek zijn.

III. *De rechtspleging voor het Hof*

De expedities van de verwijzingsbeslissingen zijn op 16 februari 1995 ter griffie ingekomen.

Bij beschikkingen van dezelfde dag heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetels aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Bij beschikking van 23 februari 1995 heeft het Hof de zaken samengevoegd.

Van de verwijzingsbeslissingen is kennisgegeven overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 20 maart 1995 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 22 maart 1995.

Memories zijn ingediend door :

- Ch. Charlot, wonende te 6032 Mont-sur-Marchienne, rue des Déportés 4A, bij op 26 april 1995 ter post aangetekende brief, in de zaak met rolnummer 822;

- F. Derniest, wonende te 1030 Brussel, Freesiadreef 1, bus 71, bij op 28 april 1995 ter post aangetekende brief, in de zaak met rolnummer 818;

- D. Bourdouxhe, die keuze van woonplaats heeft gedaan te 4090 BSD-Ossendorf, 20e Logistiek Bataljon, Kwartier Klerken, bij op 2 mei 1995 ter post aangetekende brief, in de zaak met rolnummer 819;

- D. Geerts, wonende te 1490 Court-Saint-Etienne, avenue des Combattants 103, bij op 2 mei 1995 ter post aangetekende brief, in de zaak met rolnummer 820;

- de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, bij op 2 mei 1995 ter post aangetekende brief;

- Ch. Iserentant, wonende te 8300 Knokke-Heist, Lippenslaan 30/3A, bij op 4 mei 1995 ter post aangetekende brief, in de zaak met rolnummer 821.

Van die memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 16 mei 1995 ter post aangetekende brieven.

Memories van antwoord zijn ingediend door :

- Ch. Charlot, bij op 12 juni 1995 ter post aangetekende brief;

- F. Derniest, bij op 15 juni 1995 ter post aangetekende brief;

- D. Bourdouxhe, bij op 19 juni 1995 ter post aangetekende brief;

- D. Geerts, bij op 19 juni 1995 ter post aangetekende brief;

- Ch. Iserentant, bij op 4 juli 1995 ter post aangetekende brief.

Bij beschikking van 4 juli 1995 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot 16 februari 1996.

Bij beschikking van 7 november 1995 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 28 november 1995.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen bij op 8 november 1995 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 28 november 1995 :

- zijn verschenen :

. Mr. Ph. Vande Casteele, advocaat bij de balie te Brussel, voor Ch. Charlot, F. Derniest, D. Bourdouxhe, D. Geerts en Ch. Iserentant;

. luitenant-kolonel Govaert, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers R. Henneuse en L.P. Suetens verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde partijen gehoord;

- zijn de zaken in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. *In rechte*

- A -

Memories van de verzoekers voor de Raad van State

A.1. Artikel 25 van de wet van 13 juli 1976 werd opgeheven bij artikel 59 van de wet van 21 december 1990 houdende statuut van de kandidaat-militairen van het actief kader; artikel 25 kan derhalve alleen maar door middel van de overgangsbepaling van artikel 61 van de voormelde wet van 1990 door de verwijzende rechter worden toegepast. Bovendien wordt het genoemde artikel 61 zelf met terugwerkende kracht vervangen bij de wet van 20 mei 1994 inzake de rechtstoestanden van het militair personeel.

In de formulering van de prejudiciële vraag worden noch de afwezigheid van het autonome bestaan van artikel 25 van de wet van 13 juli 1976 noch de terugwerkende vervanging bij de wet van 20 mei 1994 voldoende onderstreept; er wordt verwezen naar de wijsheid van het Hof om over de opportuniteit van een herformulering van de prejudiciële vraag te oordelen.

A.2. De volgende wetgevingen moeten in overweging worden genomen :

- De wet van 14 januari 1975 houdende het tuchtreglement van de krijgsmacht, waarbij de hiërarchie binnen de krijgsmacht wordt geregeld.

- De wet van 1 maart 1958 betreffende het statuut der beroeps- en reserveofficieren, waarbij hun bevordering wordt geregeld.

- De wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de krijgsmacht. Die wet voert een tijdelijk kader in, waarbij de tijdelijke officier een statuut heeft dat wordt bepaald door datgene van de beroepsofficier en waarbij hij, mits hij geslaagd is voor een vergelijkend examen, in het beroepskader kan worden opgenomen. Artikel 25, § 2, waarin wordt bepaald dat de beroepsofficieren uit het tijdelijk kader niet in de onmiddellijk hogere graad kunnen worden benoemd dan één jaar na de andere beroepsofficieren met dezelfde graad en dezelfde anciënniteit in die graad, heeft aanleiding gegeven tot een administratieve praktijk *contra legem* : artikel 22, 3, van het koninklijk besluit van 24 september 1977 vermindert immers de relatieve anciënniteit van onderluitenant met één jaar in dat geval. Het is bijgevolg door voorrang te verlenen aan de realiteit van de feiten dat de Raad van State geoordeeld heeft dat de onmiddellijke vermindering van de relatieve anciënniteit van onderluitenant tot gevolg had dat de latere benoeming in het onmiddellijk hogere kader met één jaar werd uitgesteld.

- De wet van 21 december 1990 houdende statuut van de kandidaat-militairen van het actief kader heeft met name tot doel het tijdelijk kader af te schaffen, waarbij het lot van de laatste officieren van dat kader in de artikelen 61 en 62 wordt geregeld; de overgang van die officieren naar het aanvullend en beroepskader gebeurt, krachtens artikel 61, derde lid, van de voornoemde wet, volgens de wet van 13 juli 1976.

- Ten slotte werd die verwijzing naar de wet van 1976 bevestigd door artikel 89 van de wet van 20 mei 1994 inzake de rechtstoestanden van het militair personeel, dat, met uitwerking op 1 januari 1991, het voormelde artikel 61 opheft.

A.3.1. In afwijking van de gelijkheid van rechten en plichten tussen de beroepsofficieren uit het tijdelijk kader en de andere beroepsofficieren wordt aan de eerstgenoemden een vertraging van één jaar opgelegd voor de toegang tot de onmiddellijk hogere graad. Dat heeft enerzijds tot gevolg dat de hiërarchische verhouding ten aanzien van bepaalde officieren wordt omgekeerd en anderzijds dat hen een geldelijk nadeel wordt berokkend.

A.3.2. Die discriminatie, die binnen de categorie van de lagere beroepsofficieren wordt gemaakt, is kunstmatig en contradictorisch.

Zij werd nooit gemotiveerd door de aard van de opleiding die aan de Koninklijke Militaire School wordt gegeven.

Zij leidt bovendien, met toepassing van artikel 5 van de wet van 14 januari 1975, tot het feit dat de tijdelijke officier die in het beroepskader wordt opgenomen gezag en voorrang verschuldigd zal zijn aan zijn gewezen collega's tijdelijke officieren, enkel door het feit dat de laatstgenoemden de statutaire overgang niet zouden hebben gemaakt of daarvoor niet geslaagd zouden zijn en dus de anciënniteit van gemeen recht zouden blijven genieten - zonder enige vertraging.

A.3.3. De doelstelling die door de wetgever van 1976 in artikel 25, tweede lid, van die wet werd nagestreefd was niet van geldelijke aard; zij was evenmin gebaseerd op de aard of het niveau van de professionele overgangsproeven die door de Koninklijke Militaire School worden georganiseerd. Zoals uit de parlementaire voorbereiding blijkt, had de wetgever de bedoeling de rechtstreekse aanwerving te begunstigen ten opzichte van de onrechtstreekse aanwerving. Hoewel die doelstelling een nuttige aanwijzing vormt, moet ze echter worden geactualiseerd rekening houdend met de doelstelling die wordt nagestreefd door de wet van 20 mei 1994 en, in ondergeschikte orde, door die van 21 december 1990.

De doeltreffendheid van het aangewende middel om de in 1976 verklaarde doelstelling te bereiken is twijfelachtig; met andere middelen daarentegen zou die doelstelling wel kunnen worden bereikt, zoals, onder meer, de toekenning van een academisch diploma aan de kandidaten van de Koninklijke Militaire School, hun vergoeding tijdens hun opleiding, de beperking van het aantal beschikbare plaatsen voor de onrechtstreekse aanwerving en van de mogelijkheden van wederdienstneming van tijdelijke officieren.

De wetgever en de Koning hebben, elk wat hem betreft, een geheel van maatregelen uitgevaardigd die elk en op doorslaggevende wijze de rechtstreekse aanwerving uit de Koninklijke Militaire School bevorderden. De desbetreffende voordelen zijn onder meer de toekenning van een diploma van universitair niveau sinds de wet van 2 oktober 1992 en de vergoeding van de leerlingen tijdens de opleiding; andersom de ontstentenis van herinschakeling van de tijdelijke officieren in het arbeidsproces en het recht van de Koning om het aantal vacante plaatsen voor de onrechtstreekse aanwerving alsook het aantal vacante plaatsen voor de statutaire overgang te beperken.

Uit wat voorafgaat blijkt dat de wetgever geen enkel ontradend gevolg kon verwachten op basis van artikel 25, 2°, van de wet van 13 juli 1976.

A.3.4. Aangezien het om de weerslag van de wet van 21 december 1990 gaat, heft artikel 59, 5°, van die wet met name artikel 25 van de wet van 13 juli 1976 op, zodat die laatste bepaling nog slechts via artikel 61, 3°, kan worden toegepast. Aangezien de wetgever geacht wordt zich te schikken naar de Grondwet en artikel 25, § 2, de beginselen van gelijkheid en niet-discriminatie schendt, kan de verwijzing in het voormelde artikel 61 van de wet van 1990 enkel worden begrepen als betrekking hebbend op paragraaf 1 van artikel 25; aldus geïnterpreteerd is artikel 61, derde lid, in overeenstemming met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

De wetgevers van 1990 en 1994 hebben zich de door de desbetreffende bepaling van de wet van 1976

nagestreefde doelstelling - namelijk de rechtstreekse aanwerving begunstigen ten nadele van de tijdelijke functies - niet kunnen toeëigenen, aangezien die tijdelijke aanwerving definitief werd opgeheven vanaf het jaar 1991.

A.3.5. Gesteld dat, in ondergeschikte orde, het voormelde artikel 61, derde lid, zou hebben verwezen naar artikel 25, § 2, van de wet van 13 juli 1976, « tonen de in het voormelde lid verwoorde overwegingen duidelijk aan dat de in 1976 aan artikel 25, § 2, toegewezen doelstelling niet meer zou kunnen worden bereikt »; het feit dat wordt verwezen naar een discriminerende wetgeving houdt de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in.

A.3.6. Aan het Hof wordt gevraagd de gevolgen te handhaven van artikel 61 van de wet van 21 december 1990, zoals met terugwerkende kracht vervangen door artikel 89 van de wet van 20 mei 1994, wat de overgang van de verzoekers voor de Raad van State naar het beroepskader betreft.

Memorie van de Ministerraad

A.4.1. Uit de parlementaire voorbereiding blijkt dat de vertraging van anciënniteit werd verantwoord door de zorg om « de overgang naar het beroepskader via het tijdelijk kader niet al te zeer (te begunstigen), want dat zou ten koste gaan van de rechtstreekse werving voor dit kader ». De toegang tot het beroepskader via de tijdelijke functies gebeurt na een veel minder zware opleiding dan die welke de rechtstreekse aanwerving kenmerkt.

Het door de wetgever gemaakte onderscheid is niet willekeurig en is redelijk rekening houdend met de inspanning die de kandidaat-beroepsofficieren voor de rechtstreekse aanwerving moeten leveren, in het bijzonder ten aanzien van de vereisten van « academisch-militaire » vorming voorgeschreven bij het koninklijk besluit van 11 augustus 1994 betreffende de werving en de vorming van de kandidaat-militairen van het actief kader; het houdt verband met de beoogde doelstelling, namelijk die rechtstreekse aanwerving bevorderen. Bovendien kan aldus het afgeleide doel worden bereikt, namelijk de zorg om het universitair niveau van het officierencorps te behouden.

A.4.2. Er wordt opgemerkt dat de auditeur bij de Raad van State eveneens van mening was dat, onverminderd de verplichting om aan het Arbitragehof een prejudiciële vraag te stellen, het in het geding zijnde artikel 25, § 2, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet schondt.

Memorie van antwoord van de verzoekers

A.5. De verzoekers betwisten wat hen betreft de niet-opheffing van artikel 25, § 2, van de wet van 1976, waartoe de memorie van de Ministerraad lijkt te besluiten door artikel 59, 5°, van de wet van 21 december 1990 niet van toepassing te verklaren; het begrip militairen « toegelaten om te dienen » is niet op hen van toepassing aangezien het ontleend is aan artikel 62 van de wet van 1990.

A.6. Er wordt opgemerkt dat de Ministerraad de gevolgen van de wetten van 21 december 1990 en 20 mei 1994 niet analyseert, terwijl het door die wetten geen zin heeft om de toegang tot het tijdelijk kader te willen ontraden vermits dat laatste is opgeheven.

A.7.1. De nieuwe argumentatie die door de Ministerraad wordt ontwikkeld en die is afgeleid uit de superioriteit van de « academisch-militaire » opleiding, is niet relevant.

A.7.2. In de eerste plaats vereist de wet van 13 juli 1976 niet dat voorafgaandelijk een universitaire opleiding wordt gevolgd om de tijdelijke officieren met behoud van hun graad en anciënniteit in het beroepskader op te nemen; het met succes beëindigen van de aanvullende opleiding die aan de Koninklijke Militaire School wordt gegeven verleent aan de vroegere tijdelijke officieren een nieuw « militair-academisch » profiel dat klaarblijkelijk overeenstemt met dat van de andere beroepsofficieren.

A.7.3. Die nieuwe verantwoording van de Ministerraad blijkt bovendien noch uit de tekst van de wet noch uit de parlementaire voorbereiding.

A.7.4. Bovendien wordt opgemerkt dat ook de gewezen tijdelijke officieren, die overigens houder zijn van

een universitair diploma, zoals de luitenanten Derniest en Charlot, een vertraging oplopen bij de in het geding zijnde bevordering.

A.7.5. Ten slotte vult de bijkomende opleiding die aan de tijdelijke officieren wordt gegeven de voordien genoten militaire en academische opleiding aan; zij heeft tot gevolg hen op voet van gelijkheid te stellen met de andere beroepsofficieren, reden waarom hun graad en graadanciënniteit bij een opname in het beroepskader worden behouden.

A.7.6. Artikel 22, 6°, van de wet van 13 juli 1976, dat de Koning toestaat de houders van de diploma's die Hij bepaalt van de vorming vrij te stellen, bevestigt dat de aanvullende vorming juist tot doel heeft het niveau 1 van het beroepskader te waarborgen. Bij wijze van voorbeeld worden sommige geslaagden van de Medische Dienst van het volgen van die bijkomende vorming vrijgesteld omdat hun academische vorming van geneesheer ruimschoots die van de meerderheid van de beroepsofficieren overtreft.

A.7.7. Uit artikel 1, 5°, van de wet van 1 maart 1958 blijkt dat het feit met goed gevolg gedurende twee jaar de cursussen van de Koninklijke Militaire School gevolgd te hebben volstaat om toegang te hebben tot het beroepskader als onderluitenant; daaruit vloeit voort dat het « academisch-militair » profiel van de verzoekers, in het bijzonder Derniest en Charlot, op zijn minst moet worden beschouwd als evenwaardig met dat van de beroepsofficieren die de weg van de rechtstreekse aanwerving hebben gevolgd.

A.8. Er dient te worden onderstreept dat de Raad van State slechts de in november 1992 geldende wetbepalingen in aanmerking kan nemen; bijgevolg moeten de latere bepalingen die door de Ministerraad worden aangehaald - het koninklijk besluit van 11 augustus 1994 - uit het debat voor het Hof worden geweerd.

- B -

*Ten aanzien van de ontvankelijkheid van de memories van antwoord ingediend door
D. Geerts en C. Iserentant*

B.1. Het Hof stelt vast dat die twee memories buiten de in artikel 89 van de bijzondere wet op het Arbitragehof voorgeschreven termijn van dertig dagen werden ingediend en dat zij dus in beginsel onontvankelijk zijn; aangezien de door C. Iserentant aangevoerde reden om die vertraging te verantwoorden een geval van overmacht blijkt te zijn, laat het Hof zijn memorie van antwoord toe.

De prejudiciële vraag en de bepalingen in het geding

B.2. De door de Raad van State gestelde prejudiciële vraag - in bewoordingen die in de vijf zaken identiek zijn - luidt als volgt :

« Schenden artikel 25, § 2, van de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan

officieren en de statuten van het personeel van de krijgsmacht en artikel 61 van de wet van 21 december 1990 houdende statuut van de kandidaat-militairen van het actief kader de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat zij tot gevolg hebben dat de officieren en de onderofficieren van het tijdelijk kader die zijn opgenomen in het beroepskader niet in de onmiddellijk hogere graad kunnen worden benoemd dan één jaar na de beroepsmilitairen met dezelfde graad en dezelfde anciënniteit in die graad ? »

B.3.1. Artikel 25 van de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de krijgsmacht - waarvan enkel paragraaf 2 in het geding is -, bepaalt :

« § 1. De leden van het militaire personeel van het tijdelijke kader worden in het kader van het militaire beroepspersoneel opgenomen met hun graad en hun anciënniteit in die graad; zij worden gerangschikt na de beroepsmilitairen met dezelfde graad en dezelfde anciënniteit in die graad.

§ 2. De tijdelijke officieren en onderofficieren die in het beroepskader worden opgenomen kunnen niet in de onmiddellijk hogere graad worden benoemd dan een jaar na de beroepsmilitairen met dezelfde graad en dezelfde anciënniteit in die graad. »

B.3.2. Dat artikel 25 werd, zoals andere bepalingen van de wet van 13 juli 1976, opgeheven bij artikel 59 van de wet van 21 december 1990 houdende statuut van de kandidaat-militairen van het actief kader.

Artikel 61 van die wet, dat voorkomt in hoofdstuk IX ervan, getiteld « Overgangs- en slotbepalingen », bepaalt echter :

« De militairen van het tijdelijk kader die in dienst zijn en op de dag waarop deze wet in werking treedt minstens vier jaar dienst hebben in hun categorie van het tijdelijk kader, beëindigen de termijn van hun dienstneming of wederdienstneming.

Zij mogen nochtans een wederdienstneming aangaan voor de termijn, uitgedrukt in volle jaren, nodig om hen de gelegenheid te geven in 1991 en 1992 zich kandidaat te stellen voor een overgang zonder dat zij evenwel de maximale duur van tien jaar dienst in hun personeelscategorie mogen overschrijden.

De overgangen van de militairen die in dit artikel bedoeld zijn, gebeuren volgens de regels en de procedure vastgesteld in de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de krijgsmacht en de uitvoeringsbesluiten ervan zonder dat de betrokken tijdelijke militairen moeten voldoen aan de voorwaarden van dienstanciënniteit zoals bepaald in de artikelen 22, 1°, 23, 1°, 24, 1°, 27, 1°, en 28, 1°, van de wet van 13 juli 1976 en zonder dat er voor de rangschikking van de kandidaten rekening gehouden wordt met hun dienstanciënniteit.

De Koning bepaalt de overgangsmaatregelen die voor de toepassing van deze bepalingen zijn vereist. »

B.3.3. Op dezelfde wijze behoudt artikel 89 van de wet van 20 mei 1994 inzake de rechtstoestanden van het militair personeel, dat met ingang van 1 januari 1991 het voormelde artikel 61 vervangt, in zijn paragraaf 3 de verwijzing naar de wet van 13 juli 1976; dat artikel 89 bepaalt :

« (...)

§ 3. De overgangen van de militairen die in dit artikel bedoeld zijn, gebeuren volgens de regels en de procedure vastgelegd in de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de krijgsmacht en de uitvoeringsbesluiten ervan, zonder dat de betrokken tijdelijke militairen moeten voldoen aan de voorwaarden van dienstanciënniteit zoals bepaald in de artikelen 22, 1°, 23, 1°, 24, 1°, 27, 1°, en 28, 1°, van de wet van 13 juli 1976 en zonder dat er voor de rangschikking van de kandidaten rekening gehouden wordt met hun dienstanciënniteit.

(...) »

Ten aanzien van de interpretatie van artikel 61 van de wet van 21 december 1990

B.4. De verzoekende partijen voor de Raad van State voeren in hoofddorde aan dat de verwijzing naar de wet van 13 juli 1976 in artikel 61 van de wet van 21 december 1990 zo zou moeten worden geïnterpreteerd dat die verwijzing artikel 25, § 2, niet insluit, zodat de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet zouden zijn geschonden.

Uit de bewoordingen van de door de Raad van State gestelde prejudiciële vragen alsook de motieven ervan blijkt dat artikel 61 van de wet van 21 december 1990 door de verwijzende rechter zo wordt geïnterpreteerd dat het de verwijzing naar artikel 25, § 2, van de wet van 13 juli 1976 insluit. Het Hof stelt bovendien vast dat de in de vorige alinea gesuggereerde interpretatie steun vindt noch in de bewoordingen van het voormelde artikel 61, noch in de parlementaire voorbereiding van die bepaling.

Ten gronde

B.5. Het verschil in behandeling, waarvan aan het Hof wordt gevraagd de overeenstemming met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet te beoordelen, bestaat erin dat onder de beroepsonderofficieren en -officieren met dezelfde graad en dezelfde anciënniteit in die graad, diegenen uit het tijdelijk kader niet in de onmiddellijk hogere graad kunnen worden benoemd dan met een vertraging van één jaar vergeleken met hen die rechtstreeks in het beroepskader zijn benoemd.

B.6. De grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk verantwoord is.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.7.1. Uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 13 juli 1976 blijkt dat de wetgever met artikel 25, § 2, voorrang wilde verlenen aan de rechtstreekse werving voor de benoeming in het beroepskader : « Voortaan zullen de tijdelijke officieren even snel bevorderd kunnen worden als hun collega's van het beroepskader. Nochtans mag de overgang naar het beroepskader via het tijdelijk kader niet al te zeer worden begunstigd, want dat zou ten koste gaan van de rechtstreekse werving voor dit kader » (*Gedr. St.*, Senaat, 1975-1976, nr. 822-2, p. 32).

B.7.2. Aangezien het verantwoord is dat de wetgever de bedoeling had om voorrang te verlenen aan de rechtstreekse benoeming van de militairen in het beroepskader, komt de maatregel die erin bestaat de bevordering van de onderofficieren en officieren uit het tijdelijk kader met één jaar te vertragen, als een pertinente maatregel voor.

B.8.1. Volgens de verzoekende partijen voor de Raad van State zou die doelstelling echter vervallen zijn - en zou zij artikel 61 van de wet van 21 december 1990, in samenhang met artikel 25 van de wet van 13 juli 1976, niet kunnen verantwoorden -, aangezien de wet van 21 december

1990 met name tot doel heeft het tijdelijk kader af te schaffen en aldus het risico van concurrentie tussen beide wijzen van benoeming in het beroepskader verdwijnt.

B.8.2. De wet van 21 december 1990 had weliswaar met name tot doel voor de toekomst het tijdelijk kader af te schaffen - bij artikel 59, § 1, werd immers de wettelijke grondslag ervan opgeheven -, maar dat neemt niet weg dat de wetgever het lot van het tijdelijk militair personeel dat nog in dienst was bij de inwerkingtreding van de voormelde wet heeft geregeld; aldus wordt bij de artikelen 61 en 62 van de wet van 21 december 1990 de overgang van dat tijdelijk personeel, naargelang van het geval, naar het beroepskader of het aanvullingskader toegestaan.

Wat het tijdelijk personeel betreft met een dienstanciënniteit van ten minste vier jaar in zijn categorie van het tijdelijk kader, bepaalt artikel 61 dat de eventuele overgang gebeurt volgens de regels en de procedure die bij de wet van 13 juli 1976 zijn vastgesteld. Aangezien het erom gaat het lot te regelen van een personeelscategorie die onder een voor de toekomst afgeschaft statuut ressorteert, lijkt het in beginsel niet onredelijk de voorheen bestaande overgangsregels te behouden, en zulks ten voordele van zowel het betrokken personeel als van de andere militairen.

B.8.3. Er dient echter te worden nagegaan of, rekening houdend met de afschaffing van het tijdelijk kader, het behoud van het bij artikel 25, § 2, van de wet van 13 juli 1976 ingestelde verschil in behandeling in redelijkheid verantwoord is.

Hoewel het juist is dat de hoofddoelstelling die oorspronkelijk met die maatregel werd nagestreefd, verdwenen is en zij dus op zichzelf dat verschil in behandeling niet langer kan verantwoorden, blijft het weliswaar verantwoord.

In het kader van een overgangsmaatregel lijkt het niet onredelijk voor de beroepsofficieren een voordeel te blijven waarborgen dat zij terecht konden beschouwen als zijnde een aspect van hun statuut. Overigens blijkt dat de tijdelijke officieren, die de bij de wet voorgeschreven overgangsmaatregelen zullen genieten, niet in die zin kunnen worden aangezien dat hun te kort is - gedaan in hun legitieme verwachtingen door het behoud van een maatregel die altijd op hen van toepassing is geweest en een element van hun statuut was. Ten slotte heeft het behoud van de in voormeld artikel 25, § 2, vervatte maatregel tot gevolg niet het moeilijk te verantwoorden verschil in behandeling te doen ontstaan, dat de afschaffing ervan teweeg zou hebben gebracht tussen de naar

het beroepskader overgegane tijdelijke officieren, naargelang die overgang vóór of na de afschaffing van het tijdelijk kader zou hebben plaatsgevonden.

B.8.4. Het behoud van het bij het voormelde artikel 25, § 2, ingestelde verschil in behandeling kan dus niet als klaarblijkelijk onredelijk worden beschouwd.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 25, § 2, van de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de krijgsmacht en artikel 61 van de wet van 21 december 1990 houdende statuut van de kandidaat-militairen van het actief kader schenden de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 9 januari 1996.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

M. Melchior